

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Iacobi Lobbetii Leodiensis E Societate Iesv. Specvlvm
Ecclesiasticorvm, Ac Religiosorvm.**

Lobbet de Lanthin, Jacques

Leodii, 1640

§. 2. Lotio manuum ante sacrificium, sacramque Communionem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47105](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47105)

§. 2.

*Lotio manuum ante sacrificium, sacramque
Communione.*

DE hac manuum lotione aliquid verbulo ante insinuavi, modo ex professo fufius agam, ex eaque præclara deducam morum documenta.

Aaroni, ac filijs eius hanc olim Mosis calamo legem inscripsit Deus. *Facies labrum aeneum, cum basi sua ad lauandum, ponesque illud inter tabernaculum testimonij, & altare, & missa aqua lauantur in ea Aaron & filij eius, manus suas, ac pedes.* Exod. 30. v. 18. 19.

Ea lex cælo iudice lata à Iudæis transijt ad Gentiles: ad quorum morem alludit illa Hesiodi parœmia. *Illotis manibus sacra tractare nefas.*

Imò placuit suauis, diuinæque prouidentia, cum quoque ritum in noua, ac Christiana lege vsurpare: Sacerdotes enim sacris operaturi, iubentur prius manus eluere: imò & sub ipsum sacrificij tempus eluunt, adnectuntque votum illud regij vatis. *Lauabo inter innocentes manus meas, & circumdabo altare tuum Domine.* Et hæc Sacèrdoti cæremonia singularis; illa etiam alijs fidelibus communis.

In primitiua Ecclesia Christiani omnes templum ingressuri, & communicaturi, manus lauare soliti, quem in vsu pro foribus templi visebatur vas ingens aquæ opportunum sacrae illi lotioni, cuius loco

312 SPECVLVM ECCLESIASTICORVM,
loco in presentia ad templi fores seruatur vasculum
aquæ lustralis, quo non tam corpus, quam animus
eluitur.

Illius autem auitę institutionis duplex ratio fuit.
Vna quidem, quia tum temporis Christiani sacram
Eucharistiam non ore (vt modo vsus obtinuit)
sed manibus excipiebant, domumque deportabant:
ideoque probe lotas, & puras esse oportebat, vt quæ
sacrum illud vitæ melioris viaticum exciperent.

Altera, eaque potissima causa hæc fuit, vt illa
lotione manuum, corporisque munditie, moneren-
tur, quæ deberet esse animi, mentisque puritas, can-
dor illibatus; & eximia quædam continentia, ad
*In c. 1.
Luc.* quam vocari potest ea lex antiqui Testamenti Sa-
cerdotibus imposita, qua iubebantur tempore vicis
suar, ab vxoribus, licitaque alias venere abstinere; vt
mihi author est Beda, & Theophylactus.

*L. de
Monar-
chia.* Imò, Philone teste, eo tempore non domi suar,
sed in domibus atrij templi habitabant, ne aliqua
legali immunditia foris sese contaminarent.

Ad eandem munditiei, & castimoniar legem,
traduci potest illa consuetudo, qua in Ecclesia Lati-
na Sacerdotibus coniugium interdicitur, de quo D.
Ambrosius quæstionem mouet: cur in antiqua le-
ge concessum illud, negatum in noua?

Vt nodum illum soluat, respondet, quia in vete-
ri lege Sacerdotes rarius & per vices templo serui-
bant:

bant: in noua autem quotidie ministrant. *Sacerdotes*, inquit, *die, noctuque pro plebe sibi commissa oportet orare. Mundiores ergo debent esse cæteris, quia actores sunt Dei.*

*In c. 3.
Ep. 1. ad
Timoth.*

Quod ipsum argumentum foelicissime tractat, & persequitur D. Augustinus: quærit enim. Cur si licet, & bonum est nubere; Sacerdoti non liceat? vt illi dubio faciat satis, hæc subiicit.

Quia debet mundior esse quam cæteri, quia sancta sunt, quæ administrat. Nam sicut ad comparationem lucernæ, tenebræ non tantum obscuræ sed etiam sordidæ sunt: ad comparationem autem stellarum, lucerna caligo est: ad solis vero comparationem stellæ nebulosæ sunt; ad Dei autem claritatem sol nox est: ita quæ ad nos licita, & munda sunt: ad Dei dignitatem quasi illicita, & immunda sunt.

*L. quæst.
vtriusque
Testam.*

Hæc Christiana eloquentia D. Augustinus, vt luce meridiana clarius ostendat, quam purus esse debeat, castusque Sacerdos Dei ter opt. ter max. administrator.

Lucerna est in domo Dei, ideòque super candelabrum poni debet, non sub modio coniugij.

Stella est infixæ Ecclesiæ, tanquam cælo nouo.

Sol est positus in firmamento huius æui mortalis. Ideòque & lucerna defœcator, & stella purior, & sole ipso lucidior sit oportet. Est lux ipsa solis huius aspectabilis, & nobilissima cœlestium cor-

R r

porum

314 SPECVLVM ECCLESIASTICORVM,
porum affectio, quæ nullo vicinorum corporum
appulſu, nullis qualitatibus externarum contagijs
inſici poteſt, ac fordeſcere.

Et luci cognatus eſſe debet Sacerdotum animus,
qui nullam impuri amoris colluuiem, fordes om-
ninò nullas patiatur: vel ob id tantum, quod diui-
nis Miſſarum ſolemnijs propius interſit, quod aris
aſſiſtat, quod epulo Dominico participet.

Ob eandem ſacrorum reuerentiam, adorandam-
que Eucharistiæ maiestatem, video quondam ali-
cubi prohibitum, ne qui erant in communi vita,
legitimo alioqui matrimonio copulati, totius Qua-
drageſimæ tempore coniugij vſum adhiberent;
qui id feciſſet minus pius, & religioſus videretur.

Hom. 16. Hinc illa S. Eligij Nouiomensis Episcopi. *Nam,*
vt quidam sapiens ait, similis reatus est fideli Chri-
ſtiano diebus Quadrageſimæ etiam cum propria vxo-
re concumbere, ſicut & carnes in eâ ſumere. Hæc
ille. Vtque videas ac mireris, quis fuerit illius æta-
tis, ſæculique ſenſus, quis Patrum animus, zelusque
caſtimoniæ; Concilium Eliberinum vnus anni
pœnam ijs imponit, qui deſtinatò vacarint rei vxo-
riæ; & hoc genus voluptatis experti ſint eo Quadra-
geſimalis ieiunij tempore, quo ad ſacram ſynaxim
diſponi debet animus.

c. 9. Neque dixeris eam tantum vnus Concilij men-
tem fuiſſe: fuit & illa ſanctiſſimorum Pontificum,
quos

quos inter Nicolaus Papa in responsis ad consulta Bulgarorum : significat eam esse Romanæ Ecclesię consuetudinem, vt Christiani omnes, in Quadragesima communicarent, & proinde omni carnis voluptati renuntiandum monet.

Quod si voce, monitisque Patrum, si oraculo magni Pontificis, etiam coniugatis tam diuturna continentię lex imponitur, vt se ad pias preces; & diuini corporis communionem apparent; quanta hominum Deo sacrorum continentia esse debet, vt in dies singulos altari seruire possint, & tractare veneranda illa, & ipsis Angelis tremenda mysteria. Pro quorum vsu, ac reuerentia bene cecinit Arator Diaconus. *Ecclesię nunc alma fides, sine fine pudicos, Pontifices iubet esse suos.* In Act. c. 30.

Et certè Diuus Dionysius, magna illa tuba resonantis cœli, negat vllum admittendum esse ad Pontificiũ Ordinem, & dignitatem Sacerdotij, qui non profiteatur *se mundum, & sanctum ad ea quę sancta sunt, atq; pura tractanda venturum.* De Eccl. Hier. c. 1. Quidni enim mundus sit, & sanctus, qui elata voce pronuntiat, ac profitetur ascendere se ad montem, ad tabernaculum Altissimi?

Magnus ille gentium Pater Abraham, dum in montem cum filiolo Isaac sacrificaturus pergeret, asinum, & seruos ad illius pedem, ad abiecta vallium loca consistere iussit, vt suo exemplo doceret,

R r 2 quo:

316 SPECVLVM ECCLESIASTICORVM,
quo pede, quo comitatu Sacerdos alta montium,
& pretiosa sacrificij myſteria ſubire debeat: vt in
ijs alter Ifaac, eo longè potior, æterni Patris filius
hoſtia immoletur. Nimirum ad ea admitti non
potest aſinus, aut ſeruus: ſeruile, & aſinum inge-
nium, ad gulæ paſcua, ad fœdas voluptates abie-
ctum: quî enim admittatur, qui aſcendit in taber-
naculum, non vetus illud, in quo fumus tantum,
aut nebulæ aut euaneſcens gloria maieſtatis, non
arca ophireo auro illuſa, non manna rorifero ex
aëre concretum, non muti Cherubim, ſed auguſtio-
ra longè, ac diuiniora: ea ſcilicet, in quibus pro ar-
ca, pro manna, pro rore, pro Cherubinis, ſit ipſe
Deus, fons vitæ, & ſedes maieſtatis.

§. 3.

De ſigno Crucis.

Vbi ad altaris pedem ſteterit Sacerdos ſacræ
Miſſarum ſolemnia inchoaturus, primum ſe
munit ſigno Crucis; de quo mihi ſuccurrunt tres,
eæque præcipuæ in primis quæſtiones.

Vna de numero; altera de ſede; alia denique de
myſterijs, præſidio, virtute, gloria, quæ ab illo ſi-
gno ſeu corpori, ſeu animo inſigitur.

L. de ob-
ſer. Eccl.
c. 14.

De numero id obſeruat Mycrologus ſignum
Crucis in Miſſa quandoque ſemel, quandoque ter,
quandoque etiam quinies exprimi, numero ſem-
per diſpari, nunquam pari. Quæ cauſa?